

De Klapekster (*Lanius excubitor*) als wintergast in Nationaal Park de Meinweg.

Ernest van Asseldonk / Stichting Koekeloere / Hofstraat 7/ 6019CB Wessem

Jaarlijks overwinteren er enkele Klapeksters op de Meinweg. De eerste exemplaren worden in oktober waargenomen. Dit kunnen nog doortrekkende exemplaren zijn, maar het kunnen ook al de vogels zijn die de gehele winter in het gebied aanwezig zijn. Door Stichting Koekeloere worden er sinds 2007, in samenwerking met Vogelwerkgroep Roerstreek, op de Meinweg jaarlijks twee integrale Klapekstertellingen gehouden in het kader van de nationale Klapekstertelling. Op basis van zeven jaar integrale gebiedtellingen in Nationaal Park de Meinweg mogen we



concluderen dat het aantal overwinterende Klapeksters per winterperiode ligt tussen de 2-4 exemplaren (tabel 1). De Klapekster heeft op de Meinweg een aantal vaste locaties; Melickerven, Rolvennen, Elfenmeer-Vossekop, Parkeerplaats Elfenmeer, De Lange Luijer en Crayhofweide bij Vlodrop Station. Ook op het Wolfsplateau wordt de soort de laatste jaren steeds vaker aangetroffen.

Tabel 1: Resultaten van acht jaar landelijke Klapekstertelling NP de Meinweg uitgevoerd door Stichting Koekeloere in samenwerking met Vogelwerkgroep Roerstreek.

Winter	Teldata	Dec	Jan
2007/08	27-12 / 19-01	3	4
2008/09	20-12 / 24-01	2	4
2009/10	19-12 / 23-01	3	2
2010/11	18-12 / 22-01	0	3
2011/12	17-12 / 14-01	4	3
2012/13	15-12 / 26-01	2	2
2013/14	21-12 / 25-01	2	4
2014/15	20-12 / 31-01	3	3

De twee integrale tellingen geven ons geen informatie over het daadwerkelijk terreingebruik van de aanwezige vogels. Om hier meer inzicht in te krijgen gaan we in de winter 2015/16 het aantal integrale tellingen verhogen en introduceren we een activiteitenregistratie

Integrale tellingen: Er worden in de winter 2015/16 vijf gebiedsdekkende tellingen georganiseerd verdeeld over de maanden november –maart, de landelijke tellingen zijn in het schema opgenomen. De volgende data zijn van toepassing:

2015	2016	
28 november	16 januari	5 maart
19 december (landelijke telling)	20 februari (landelijke telling)	

Activiteitenregistratie

Door systematisch langdurig het gedrag van de afzonderlijke Klapekster te registreren kunnen we extra informatie verzamelen met betrekking tot:

- Terreingebruik (Wat zijn favoriete plaatsen, hoge bomen/struiken e.d., zij er voedselgebieden aan te wijzen, zijn er slaaplocaties)
- Dagbesteding
- Dieet (door langer te observeren is de kans groter jagende vogels te zien en eventueel prooien te beschrijven. Wat doen ze met deze prooi, zijn er vaste prikplaatsen e.d.)
- Territoriumgrootte
- Interactie tussen de afzonderlijke territoria

Een activiteitenregistratie neemt minimaal 10 minuten in beslag. Langer registreren mag. Er is nog geen maximale tijdsduur vastgelegd.

Doel voor de winter 2015/16 is om minimaal 20 uur aan activiteiten te registreren. De activiteitenregistratie zal niet alleen plaatsvinden tijdens de integrale tellingen. Ook buiten deze tellingen kunnen waarnemingen verzameld worden. Iedere waarnemer kan aan deze registratie deelnemen. Om de registratie zo uniform mogelijk te laten verlopen is een korte handleiding gemaakt en een formulier ontwikkeld waarop de waarnemingen worden bijgehouden.

Handleiding activiteitenregistratie

Print de handleiding en het waarnemingformulier uit en vul de basisgegevens in (Datum, tijd teller, weersomstandigheden e.d.)

- Je ziet een Klapekster.
- Teken de plaats van de vogel op de kaart in, geef de locatie een nummer. Neem het nummer over op het waarnemingenformulier en schrijf de begintijd op.
- Omschrijf beknopt de activiteit, zit in boom /struik/paaltje of anders. Zit hij in de top van de boom of struik of erin verscholen.
- Als de vogel van activiteit verandert, begin een nieuwe regel op het waarnemingenformulier en schrijf de tijd op.
- Wat doet hij; zingen, slapen, ogenschijnlijk niet, produceert braakbal of anders. Iedere activiteit krijgt een eigen begin en eindtijd.
- Als de vogel verplaatst is, geef de locatie op de kaart aan (indien mogelijk ivm schaal van de kaart) met een opvolgend nummer. Mocht dit niet mogelijk zijn, graag achteraf via google

maps of waarneming.nl het juiste coördinaat erbij zoeken (Op deze wijze krijgen we meerdere stippen die helpen bij het samenstellen van de territoriumgrootte.

- Als hij jaagt, hoe jaagt hij dan; Biddend, struikjacht, grondjacht, niet bekend of anders
- Is de jacht succesvol. Is de prooi zichtbaar. Beschrijf de prooi (vogel, insect, reptiel of anders)
- Wat wordt met de prooi gedaan, opgegeten of opgepikt of onbekend.
- Indien opgepikt, aan welke struik of boom. Geef deze locatie weer een nummer, later ook de coördinaat bepalen zoals boven beschreven.
- Indien de vogel wordt verstoord, maak hier melding
- Indien de vogel wegvliegt, volg de vogel. Teken achteraf de vliegrichting in en het eindpunt van de vlucht. Geef ook hier de locatie met een nummer op de kaart aan.
- Probeer zoveel mogelijk informatie te verzamelen.

Neem bij onduidelijkheden contact op met ondergetekende. Ingevulde formulieren graag zo snel mogelijk naar ondergetekende.

Stichting Koekeloere
Ernest van Asseldonk
info@stichtingkoekeloere.nl
mobiel 06-41369059